

98. *Knautia drymeia* Heuffel subsp. *intermedia* (Pernh. & Wettst.) Ehrend.

Nova nahajališča taksona *Knautia drymeia* ssp. *intermedia* v zgornjem in srednjem porečju Iške (dinarsko fitogeografsko območje)
New localities of *Knautia drymeia* ssp. *intermedia* in the upper and central river-basin of Iška (Dinaric phytogeographic region)

0052/4 Slovenija: Notranjska, ob poti blizu bolnice Krvavica, 506 m n. m. E. Det. M. ACCETTO, 12. 9. 2008; Dolenjska, večji otoček pri Grabljicah, 370 m n. m., Det. M. ACCETTO, 11. 12. 2007.

0152/2 Slovenija: Notranjska, soteska Zale, nasproti slapa Kotel, 708 m n. m. Det. M. ACCETTO, 15. 1. 2008; soteska Zale, zgornji del pobočja nad prvim slapom na Rakiškem grabnu, 718 m, n. m. (*Erico-Piceetum* s. lat.). Det. M. ACCETTO, 29. 6. 2008; gorvodno od izliva Črnega potoka v Iško, ravnica, levi breg, 500 m n. m. (*Omphalodo-Fagetum* s. lat. *aegopodietosum podagrariae*). Det. M. ACCETTO, 17. 7. 2008; ob Rakiškem grabnu, Laščanlog, 732 m n. m. Det. M. ACCETTO, 13. 8. 2008.

0153/1 Slovenija: Notranjska, Iška, ostenje nad Zelenim tolmunom, 553 m n. m. Det. M. ACCETTO, 14. 10. 2008; Iška, gorvodno od Grabljic, manjši otoček, 369 m n. m. Det. M. ACCETTO, 18. 8. 2008.

0153/3 Slovenija, Notranjska, Mala Iška, dolvodno od izliva potoka Borovnik, mokrišče ob Iški, 620 m n. m. Det. M. ACCETTO, 24. 7. 2008; ob potoku Borovnik pod Mohorji, 658 m n. m. Det. M. ACCETTO, 21. 9. 2008 (LJU); greben nad sotočjem dveh grap pod gozdnim območjem Resje pri Zahribu, 700 m n. m. (*Rhododendro-Fagetum* s. lat.). Det. M. ACCETTO, 9. 11. 2008; Iška, gorvodno od izliva potoka Pri koritu (pod Bukovcem), 540 m n. m. Det. M. ACCETTO, 21. 9. 2008; pri dvojnem slapu na potoku Opečnik (spodnji tok), 634 m n. m. Det. M. ACCETTO, 20. 6. 2008; Dolenjska, soteska Iške, log nasproti izliva Opečnika v Iško, 536 m n. m. (*Omphalodo-Fagetum* s. lat. *aegopodietosum podagrariae*). Det. M. ACCETTO, 21. 9. 2008; dolvodno od izliva Rižnice v Iško, desni breg, pobočje (rezervat), 610 m n. m. (*Erico-Piceetum* s. lat.). Det. M. ACCETTO, 21. 1. 2008; Mala Iška, gorvodno od izliva potoka z izvirom pod zaselkom Boštetje, 710 m. n. m. Det. M. ACCETTO, 7. 9. 2008.

Po razširjenosti srednje grabljišče uvrščajo med vzhodnoalpsko-apeninske vrste, fitosociološko pa v skupino vrst razreda *Mulgedio-Aconitetea* (AESCHIMANN & al. 2004: 408). Uspeva na bazičnih, silikatnih in mešanih podlagah (ibid.), po vertikalni razširjenosti pa od montanskega do subalpinskega pasu (ibid., WRABER 2007).

Razen enega (v kvadrantu 0252/1), so vsa nahajališča, ki so jih objavili JOGAN s sodelavci (2001), v severni polovici Slovenije, takson pa je nekoliko pogostejši v zahodnem delu le-te. WRABER (2007) za ta takson navaja le alpsko, predalpsko in subpanonsko fitogeografsko območje.

Nahajališči v dinarskem svetu, kjer sta srednje grabljišče nabirala Dolšak (LJU 17905, 1933) pri Rakitni in Mayer (LJU 57983, 1955) v Iškem Vintgarju, v obeh zgoraj navedenih delih še niso upoštevali.

Od vseh do sedaj opaženih nahajališč v porečju Iške in okolici, vključno s še ne upoštevanimi, to je v šestih kvadrantih srednjeevropskega florističnega kartiranja, smo takson opazili v dveh novih kvadrantih (0153/1, 0153/3). Pri tem moramo opozoriti, da je takson bolj pogost kot kaže šestnajst zgoraj navedenih nahajališč; nekatera nahajališča, ki so blizu navedenih, nismo uvrstili v notico. Opažamo ga lahko že na manjših razdaljah ob Iški, Zali, Črnem potoku, Opečniku in njihovih pritokih, oziroma strmih grapah le-teh, skoraj vedno na bolj vlažnih rastiščih. Zaradi tega ga fitosociološko lahko tudi pri nas uvrstimo med vrste razreda *Mulgedio-Aconitetea* (AESCHIMANN & al. 2004).

Za zdaj smo obravnavano ščetičevko opazili v združbah asociacij *Omphalodo-Fagetum* s. lat. *aegopodietosum podagrariae*, *Rhododendro-Fagetum* s. lat., *Lamio orvalae-Fagetum* s. lat., *Blechno-Fagetum*, *Erico-Piceetum* s. lat., *Caricetum ripariae* s. lat. in še nekaterih sestojih.

Glede na prevladujočo dolomitno podlago obeh porečij (PLENIČAR 1970, BUSER 1974), raste predvsem na bazičnih tleh, ponekod na primešanih rožencih in celo na redkih oazah porfirita (PLENIČAR 1970) na zelo kislih tleh.

Od drugih dveh pri nas razširjenih podvrst (*Knautia drymeia* subsp. *drymeia* in *K. d.* subsp. *tergestina*) jo ločimo in prepoznamo po rumenkasto togoščenastih listih pritlične rozete in podolgastih ali suličastih stebelnih listih (WRABER 2007). Ti znaki nam omogočajo, da takson prepoznamo tudi v posušeni obliki po koncu vegetacijskega obdobja.

Z novimi najdišči dopolnjujemo vednost o razširjenosti in nekaterih ekoloških lastnostih taksona *Knautia drymeia* subsp. *intermedia* v zgornjem in srednjem porečju Iške, oziroma v dinarskem fitogeografskem območju (M. WRABER, 1969).

Literatura

AESCHIMANN, D., K. LAUBER, D. M. MOSER & J. P. THEURILLAT, 2004: Flora Alpina 2, Haupt Verlag, Bern, Stuttgart, Wien.

BUSER, S., 1974: Osnovna geološka karta 1:100 000. Tolmač za list Ribnica L 33-78. Zvezni geološki zavod, Beograd. 60 pp.

JOGAN, N. (ed.), BAČIČ, B. FRAJMAN, I. LESKOVAR, D. NAGLIČ, A. PODOBNIK, B. ROZMAN, S. STRGULC KRAJŠEK & B. TRČAK, 2001: Gradivo za Atlas flore Slovenije. Center za kartografijo flore in faune, Miklavž na Dravskem polju, 443 pp.

PLENIČAR, M., 1970: Osnovna geološka karta 1:100 000. Tolmač za list Postojna L 33-77. Zvezni geološki zavod, Beograd. 66 pp.

WRABER, M., 1969: Pflanzengeographische Stellung und Gliederung Sloweniens. Vegetatio 17: 176-199.

WRABER, T., 2007: *Dipsacaceae* - ščetičevke. In: MARTINČIČ (ed.), T. WRABER, N. JOGAN, V. RAVNIK, A. PODOBNIK, B. TURK, B. VREŠ, V. RAVNIK, B. FRAJMAN, S. STRGULC KRAJŠEK, B. TRČAK, T. BAČIČ, M. A. FISCHER, K. ELER, & SURINA, B. 2007: Mala flora Slovenije. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana, 967 pp.